

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування відділення стаціонарного догляду для
постійного або тимчасового проживання комунального закладу «Турбота»
Демидівської селищної ради Рівненської області**

19.04.2024

місто Рівне, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі - НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”, 19.04.2024 групою НПМ здійснено відвідування відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання комунального закладу «Турбота» Демидівської селищної ради Рівненської області (далі – установа, заклад, відділення).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Корнійчук Олександр Васильович, Представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Рівненській області;

Черняк Артем Сергійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Українець Тетяна Володимирівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Слободенюк Інна Валентинівна, представник громадської організації;

Єгоров Владислав Олександрович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Відвідування здійснювалось вперше.

Відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання комунального закладу «Турбота» Демидівської селищної ради Рівненської області (далі – відділення) знаходиться за адресою: вул. Відродження 6, с. Демидівка Дубенського району Рівненської області, 35201.

Керівництво комунального закладу «Турбота» Демидівської селищної ради Рівненської області (далі – заклад): Павлюк Іванна Михайлівна.

Відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання комунального закладу «Турбота» Демидівської селищної ради Рівненської області утворено у 2022 році на базі комунального закладу «Турбота» Демидівської селищної ради Рівненської області, яке функціонувало з 02.01.2019.

Відділення розміщене в окремій одноповерховій будівлі.

Відповідно до Положення про комунальний заклад «Турбота» Демидівської селищної ради Рівненської області, затвердженого рішенням Демидівської селищної ради від 24.06.2020 № 1646, відділення створене для обслуговування громадян похилого віку, осіб з інвалідністю, осіб з невиліковними хворобами, що потребують тривалого лікування (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більш як на 4 місяці), які за станом здоров'я не здатні до самообслуговування, потребують постійного стороннього

догляду, соціального обслуговування, медичної допомоги і яким згідно з висновком про стан здоров'я не протипоказане перебування у відділенні.

За інформацією керівництва закладу, планова наповненість відділення становить 15 осіб. На момент відвідування у закладі проживало 11 підопічних. З них 4 особи з інвалідністю.

Штатна чисельність працівників відділення складає 6 одиниць.

Мешканці відділення проживають у тримісних кімнатах. Приміщення провітрюється. У відділенні організовано 4-разове харчування. Витрати на утримання на одного підопічного за перший квартал 2024 року становлять 11587,76 грн. Усі мешканці відділення мають укладені декларації з сімейним лікарем, який надає первинну медичну допомогу.

Харчування підопічних відділення здійснюється КНП «Демидівська ЦРЛ» Демидівської селищної ради згідно договору «Про закупівлю послуг з організації харчування (готовими стравами) з доставкою до відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання комунального закладу «Турбота» Демидівської селищної ради № 3 від 02 лютого 2024 року.

Також заклад має укладений з комунальним некомерційним підприємством «Демидівська центральна районна лікарня» Демидівської селищної ради договір про надання послуг первинної медичної допомоги.

Підопічні забезпечені м'яким інвентарем, засобами догляду та гігієни, технічними засобами реабілітації.

Група НПМ провела конфіденційне спілкування з усіма мешканцями відділення. Скарг на неналежне поведіння з боку персоналу та на умови проживання від підопічних не надходило.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У відділенні відсутнє укриття, що не відповідає пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності (далі – Державний стандарт), затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, пункту 25 частини другої статті 19 Кодексу цивільного захисту України. Зокрема, не здійснено заходів зі спорудження захисних споруд цивільного захисту (підвальних та інших заглиблених приміщень), придатних для укриття отримувачів соціальної послуги стаціонарного догляду та надавачів соціальної послуги і безпечного перебування в них.

Відтак, опитуванням підопічних, які відносяться до маломобільних груп населення, встановлено, що зазначені особи із початком екстреного оповіщення «повітряна тривога» продовжують перебувати у житлових кімнатах.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України)

2. Під час відвідування встановлено, що у відділенні не проводиться щорічний медичний огляд підопічних лікарями-спеціалістами, а також щорічний профілактичний огляд працівників, проте закладом оголошено тендер на отримання таких послуг.

3. Штатним розписом установи передбачено наявність у відділенні штатної посади молодшої медичної сестри, однак, у супереччю вимогам статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» у відділення відсутня ліцензія на провадження господарської діяльності з медичної практики (зокрема, сестринська справа).

4. У порушення вимог Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777, у відділенні не облаштовано приймально-карантинне відділення, до якого розмішуються підопічні при влаштуванні на термін 14 днів для подальшого спостереження, після чого переводити їх для проживання до відповідних кімнат та ізолятор (у разі виявлення в підопічних гострої інфекції). Ці приміщення повинні мати окремі палати на два ліжка та санітарно-гігієнічні кімнати).

Проте, у відділенні немає відповідно облаштованого приймально-карантинного відділення, а у відведеній для ізолятора кімнаті заходиться одне ліжко та зберігаються меблі, які не використовуються (фото 1-2).

5. Крім того, групою НПМ виявлено підопічного С. на носі якого наявне ушкодження шкірного покриву (рана). Під час дослідження медичної документації підопічного встановлено відсутність лікарської консультації з приводу наявного захворювання та надання медичної допомоги (фото 3). Зі слів підопічного, рана з'явилася близько двадцяти років тому.

Порушення права на захист від катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 28 Конституції України, стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 1 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання)

6. Статтею 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання визначені такі стандарти:

до програм підготовки персоналу мають бути внесені навчальні матеріали та інформація про права осіб з інвалідністю, навчання щодо застосування фізичного обмеження, про заборону катувань та інших видів неналежного поводження;

до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) персоналу внесена заборона катування, відповідно до вимог Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Ознайомившись із посадовими інструкціями працівників відділення, встановлено, що до функціональних обов'язків медичного персоналу не включена заборона катування та неналежного поводження стосовно підопічних, попри вимоги статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

7. У відділенні не здійснюється фіксація фактів травмування підопічних (не ведеться журнал травматизму), що може призвести до приховування фактів отримання тілесних ушкоджень підопічними і, як наслідок, порушення їх права на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження. Відтак, фактично не виконується Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2001 № 270.

Порушення права осіб з інвалідністю (Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»)

8. Групою НППМ встановлено, що у підопічних, яким встановлена група інвалідності, відсутні актуальні (оновлені, переглянуті) індивідуальні плани реабілітації та індивідуальні програми реабілітації (далі – ІПР).

Механізм складання форм індивідуальної програми реабілітації осіб з інвалідністю, заповнення ІПР, унесення до неї змін і результатів про виконання реабілітаційних заходів, а також підбиття підсумків виконання ІПР, визначений Порядком складання форм індивідуальної програми реабілітації інваліда, дитини-інваліда, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.10.2007 № 623 «Про затвердження форм індивідуальної програми реабілітації інваліда, дитини-інваліда» (далі – Наказ МОЗ № 623).

9. Відповідно до пункту 5.2.1 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН В.2.2-40:2018) зовнішні сходи повинні дублюватися пандусами. Проте, при вході до приміщення закладу пандус відсутній.

10. Вхідні групи будівлі відділення облаштовані сходами, які не оснащені попереджувальними контрастними смугами. Зазначене маркування також відсутнє на інших архітектурних елементах відділення, зокрема, внутрішніх сходах, порогах, що порушує вимоги пункту 8.4. ДБН В.2.2-40:2018 щодо розміщення візуальних елементів доступності (фото 4).

11. Нормами пунктів 8.3.4, 8.3.5 ДБН В.2.2-40:2018 передбачено розміщення зовнішніх тактильних табличок, які повинні містити основну інформацію про об'єкт, назву об'єкта, години роботи. Таблички з номером кабінету розміщують, зазвичай, на першому поверсі, у холах, вестибюлях та інформують про об'єкти та послуги, що надаються. Таблички з номером кабінету та його призначенням повинні бути розміщені на висоті від 1,2-1,5 м. Однак, інформаційні таблички із дублюванням зазначеної інформації шрифтом Брайля відсутні.

12. Відповідно до пункту 11.9 ДБН В.2.2-40:2018 окремі санітарно-гігієнічні приміщення також повинні бути обладнані тривожною сигналізацією. Привод сигналізації повинен передбачати можливість користування ним людиною, яка

сидить на кріслі колісному (на унітазі або користується душем, яка впала або лежить в будь-якому місці на підлозі). У той же час, у санітарно-гігієнічних приміщеннях закладу тривожна сигналізація відсутня (фото 5-6).

13. Санітарно-гігієнічні кімнати відділення облаштовані із порушенням пункту 11 ДБН В.2.2-40:2018. Зокрема, в порушення пункту 11.5 ДБН В.2.2-40:2018 у санітарно-гігієнічних приміщеннях відсутні змішувачі зі шлангом.

14. Всупереч пункту 11.11 ДБН В.2.2-40:2018, у приміщенні душевої відсутні горизонтально-вертикальні поручні, поворотні або відкидні сидіння. Розмір приміщень вбиральні не розрахований для користування ними осіб на колісних кріслах.

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 40, 57, 59 Конституції України)

15. У відділенні відсутні стенди з інформацією про права підопічних, а також номери телефонів і адреси та графіки прийому посадових осіб, номери «гарячих» ліній, зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до яких вони можуть звернутися у разі їх порушення (фото 7).

Окрім того, для забезпечення права на ефективні засоби правового захисту на стендах має зазначатися актуальна контактна інформація щодо центрів надання безоплатної правничої допомоги та адвокатів, які включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу, оскільки мешканці закладу відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» визначені суб'єктами права на безоплатну вторинну правничу допомогу.

Зазначена інформація має бути розташована у доступному місці, що дозволяє підопічним використовувати її у будь-який час та не залежати від сторонніх осіб.

З метою захисту прав підопічних заклад має налагодити співпрацю з центрами з надання безоплатної правової допомоги та правозахисними організаціями для підвищення правової свідомості, культури та освіченості населення (правосвітництво), надання безоплатної первинної і, за необхідності, вторинної правової допомоги.

Окрім того, інформування підопічних про їхні права і обов'язки також необхідно проводити шляхом інформаційних бесід на правову тематику.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ.

1. Демидівській селищній раді:

організувати надання відділенню методичної допомоги за участю фахівців відповідних служб щодо здійснення належного медичного обслуговування підопічних відділення, ведення передбаченої медичної документації;

забезпечити контроль за усуненням недоліків викладених у звіті та вжити заходів щодо забезпечення безпечних та комфортних умов проживання підопічних.

2. Комунальному закладу «Турбота» Демидівської селищної ради Рівненської області:

вжити заходів щодо оперативного реагування, захисту підопічних та персоналу на випадок надзвичайної ситуації в умовах воєнного стану;

забезпечити отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики (зокрема, сестринська справа);

забезпечити функціонування приймально-карантинного відділення та належної роботи ізолятора відповідно до його цільового призначення;

вжити заходів щодо організації надання підопічним вчасної належної медичної допомоги;

забезпечити належну фіксацію фактів травмування підопічних (журнал травматизму);

внести до посадових інструкцій медичних працівників положення про заборону катування, жорстокого або такого, що принижує гідність, поводження з підопічними;

усунути наявні порушення ДБН В.2.2-40:2018;

розмістити на стендах інформацію про права підопічних, а також номери телефонів і адреси та графіки прийому посадових осіб, номери «гарячих» ліній, зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та представника Уповноваженого у Рівненській області, до яких вони можуть звернутися у разі їх порушення.

Додаток: Фотоматеріали на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Тетяна УКРАЇНЕЦЬ

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

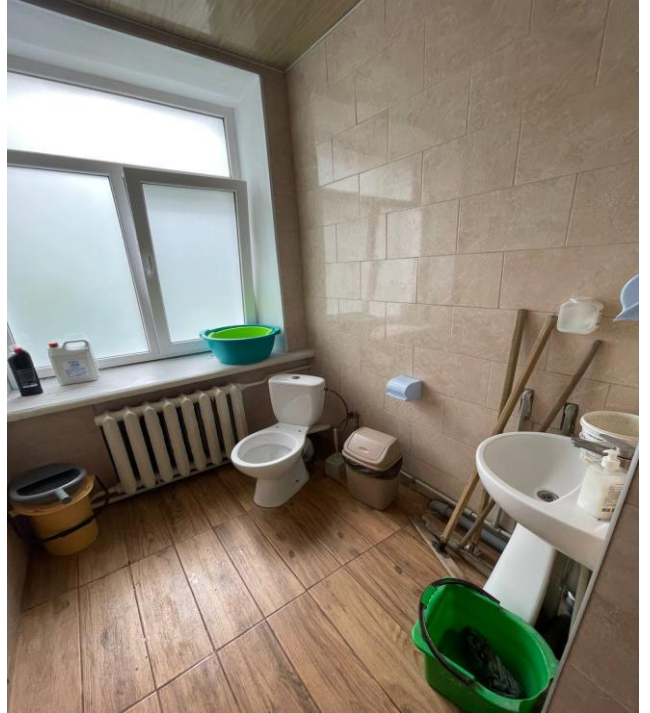

Фото 5

Фото 6

Фото 7

